

gerne, hvilket bevirkede, at disse forhandlinger ikke fik den ønskede realistiske karakter; at nå dette krævede dog endvidere deltagelse af alle militært betydningsfulde stater; specielt hvad angik Asien måtte forhandlingerne tage hensyn til den dér eksisterende situation. Taleren konstaterede at der i Genève var opnået enighed mellem USA og Sovjetunionen, for så vidt angik den afgørende betydning, der under de kommende forhandlinger måtte tillægges spørgsmålet om at hindre videre spredning af atomvåben, men han beklagede, at hverken den af Sovjetunionen eller den af USA foreslåede nedrustningsplan indeholdt bestemmelser om effektive foranstaltninger til en kvantitativ reduktion eller tilintetgørelse af masseødelæggelsesvåben i stadium I. Videre erklærede han, at en nedrustning ikke ville være mulig at gennemføre uden effektiv verifikation. At de to stormagter i virkeligheden var enige herom, var der efter hans skøn næppe tvivl om, og han henviste her til tanken om at oprette en international nedrustningsorganisation til overvågning af ikke blot tilintetgørelsesprocessen af våben, men også omlægning af våbenproducerende fabrikker til civil produktion. Hvad angik spørgsmålet om at oprette en international fredsstyrke fremhævede han, at FN måtte styrkes på en sådan måde, at organisationen effektivt ville kunne overvåge nedrustningens forløb, og i stigende grad kunne påtage sig opgaven som verdensfredens vogter.

Den australske repræsentant mente, at der i de hidtil førte Genève-forhandlinger kunne spores flere af de samme problemer, som havde plaget nedrustningsforhandlingerne forud for anden verdenskrig, bl. a. spørgsmålet om, hvorvidt nedrustning kan opnås ved kvantitative eller kvalitative reduktioner. Det var af betydning, at sådanne reduktioner ikke begrænsedes til en bestemt våbenart, men kom til at omfatte alle våbenarter, konventionelle såvel som nukleare, offensive såvel som defensive. Han berørte spørgsmålet om atomfri zoner og understregede, at vedtagelsen af en plenarforsamlings resolution ikke i sig selv medførte oprettelse af sådanne zoner, idet grundlaget herfor kun kunne være en aftale mellem staterne inden for vedkommende regionale område.

I et længere indlæg understregede Stor-

britanniens repræsentant betydningen af, at der i første omgang opnåedes enighed om omfanget og den praktiske gennemførelse af nedrustningens første stadium. Han erklærede sig enig med den australske repræsentant i, at det nu gjaldt om ikke alene at koncentrere sig om tilintetgørelse af nukleare våben, men også konventionelle våben burde medtages i nedrustningsplanerne. Som to afgørende faktorer for opnåelse af en aftale om nedrustning nævnte han dels nødvendigheden af, at den militære balance blev opretholdt under nedrustningens forløb, dels den afgørende vigtighed af en effektiv verifikation af denne balances tilstedeværelse. Efter britisk skøn indeholdt den amerikanske nedrustningsplan elementer, der sikrede, at der efterhånden ville blive skabt en voksende tillid hos alle parter, medens den tilsvarende sovjetiske plan var upraktisk og upræcis og ikke indeholdt tilstrækkelige garantier mod krænkelser. Specielt kritiserede han Sovjets forslag om under nedrustningsstadium I. at nedlægge alle fremmede baser. En gennemførelse af dette forslag ville, alene som følge af geografiske forhold, resultere i opløsning og splittelse af vestens defensive alliancer medens den østlige militæralliance („Warszawa-pagten“) fortsat ville være intakt. Til slut berørte han spørgsmålet om at udforme et „fredsbevarende maskineri“ og pegede på dette spørgsmåls betydning, ikke mindst for de mindre medlemsstater. Ligesom andre talere fandt han, at nedrustningsforhandlingerne i Genève burde genoptages.

Den brasilianske repræsentant mente ikke, at de seneste fem måneders nedrustningsforhandlinger trods opnået enighed på flere områder kunne betragtes som opmuntrende, men de otte neutrale landes konstruktive bidrag retfærdiggjorde dog fortsatte forhandlinger. Under omtale af de i Genève hidtil praktiserede arbejdsmetoder rejste han spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af i første omgang at opnå foreløbig enighed om visse principper baseret på USAs og USSRs fælleserklæring af 20. september 1961 og pegede på det faktum, at de kommende forhandlinger ikke kunne isoleres fra den tekniske og videnskabelige udvikling inden for verifikationsområdet.